

A Győri Ítéltábla dr. Pardavi László ügyvéd által képviselt I. r., II. r. felpereseknek dr. Esősi Krisztina ügyvéd által képviselt I. r., II. r., III. r., IV. r., V. r., VI. r., és VII. r. alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Győri Törvényszék 2014. június 4. napján kelt P.20.670/2013/28. számú ítélete ellen a I-II. r. felperes által 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a megfellebbezett részében helybenhagyja.

Köteles az I-II. r. felperes 15 napon belül egyetemlegesen megfizetni az I-II. r. alperesek, mint egyetemlegesen jogosultak részére megfizetni 303.960,- (Háromszázháromezer-kilencszázhatvan) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az ítéltábla az I-II. r. felpereseket, hogy az illetékügyben eljáró adóhatóság külön felhívására fizessenek meg az állam javára 330.450,- (Háromszázharmincezer-négyszázötven) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket. 330.450,- (Háromszázharmincezer-négyszázötven) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint az I. és II.r. felperesek házastársak. A **település 1i ...1.hrsz.-ú**, természetben **Település 1 ...1.szám** alatti társasházi lakás egymás között egyenlő arányban közös tulajdonukat képezte. Az ingatlanon 19.500 euró és járulékal erejéig az "A RGmbH javára keretbiztosítéki jelzálogjog, 558.032 forint erejéig a "B" Takarékszövetkezet javára végrehajtási jog került bejegyzésre. Az osztrák pénzügyintézet a felperesekkel kötött kölcsönszerződést felmondta, így fennállt annak a veszélye, hogy az ingatlant árverés útján értékesítik. A felperesek egy számukra kedvezőbb, hosszabb futamidejű pénzügyintézeti hitellel kívánták kiváltani a tartozásukat, ezért megbízták a "C" Kft-t, hogy számukra jobb konstrukciójú hitelt kutasson fel. E cég ajánlotta az I-II.r. alpereseket befektetőként azzal, hogy ők biztosítani tudják az újabb hitel felvételéhez szükséges tehermentes ingatlan állapothoz szükséges rövid lejáratú kölcsönt. A megállapodás részleteit a hitelközvetítő gazdasági társaság képviselőjében eljáró "D"

tisztázta az I. r. és II.r. felperessel, az adósok és a hitelezők csak a szerződés aláírásakor találkoztak. 2008.augusztus 1-én az I. r és II.r. felperes adósként, az I.r. és II.r. alperes pedig hitelezőként "E" ügyvéd előtt teljes bizonyító magánokiratba foglalt kölcsönszerződést és vételi jogot alapító megállapodást kötöttek, melynek 1.pontja szerint a hitelezők összesen 8.281.650 forint kölcsönt nyújtanak az adósoknak évi 30 %-os ügyleti kamat kikötése mellett 2008.november 1-i visszafizetési határidővel. A kölcsönösszegeből 1.911.150 forint az adósok részére kifizetésre került, míg további 6.370.500 forintot az okiratot szerkesztő ügyvédnél letétbe helyeztek. Az I-II.r. alperesek egyenlő arányban biztosították az 1.911.150 forint készpénzt, amelyet a szerződés aláírását követően a II.r. felperes számolt át és vett át "F" és "D" jelenlétében. A szerződés 2.pontja szerint az adósok elismerték, hogy az ügyvédi letétből a biztosított kölcsönösszeget az ügyvéd 2008.augusztus 4. napján rendelkezésükre bocsátotta. Az I. r. és II. r. felperes a kölcsönszerződés biztosítékaként 8.261.650 forint vételár mellett 2008.december 31.napjáig opciós jogot engedtek az I. és II. r. alperesnek a perbeli ingatlanra.

A szerződéskötés alkalmával az I-II.r. felperesek szóban megbízták a "C" Kft-t, hogy a hitelezők által az ügyvédi letéti számlán elhelyezett 6.370.500 forinttal rendelkezzen úgy, hogy abból a perbeli ingatlant terhelő tartozások kerüljenek kifizetésre, majd számoljon el a megbízókkal. A "C" Kft. a letétbe helyezett összegből 724.663 forintot a "B" Takarékszövetkezet részére, 20.865 eurót az "A" RGmbH részére megfizetett, az elszámolás eredményeként a felperesek részére kifizetést nem teljesített.

A felperesek nem jutottak hozzá a remélt hosszú távú pénzügyi kölcsönhöz, tartozásukat az I-II.r. alperesek felé nem tudták kifizetni. Az alperesek 2008. december 4.napjával éltek vételi jogukkal, melynek eredményeként a **Település 2i** Járási Földhivatal ...i Kirendeltsége a 30017/2009-0105.határozatával jegyezte be tulajdonjogukat egymás közt egyenlő arányban a perbeli ingatlanra. A III-VII.r. felpereseket a **település 1i** ...1.hrsz.-ú ingatlanra vonatkozóan széljegyként bejegyzett különböző jogok illetik meg.

Az I-II.r. alpereseket a Győri Városi Bíróság B.157/2010/40.számú 2013.július 29.napján jogerőre emelkedett ítéletével bűnösnek mondta ki jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntetében, mivel felügyeleti engedély nélkül üzletszerűen kamat kikötése mellett pénzkölcsönt nyújtottak többek között az I-II.r. felpereseknek és más személyeknek is.

Az I-II.r. felperesek keresetükben elsődlegesen a perbeli kölcsönszerződés és vételi jogot alapító szerződés érvénytelenségének megállapítását kérték a Ptk.202.§-ára hivatkozva. Kifejtették, hogy álláspontjuk szerint a szerződés uzsorás jellegű, mivel az abban rögzített 1.911.150 forintot nem kapták meg. Jogkövetkezményként az eredeti állapot helyreállítását kérték azzal, hogy a Ptk.237.§./3/ bekezdésére figyelemmel kerüljön sor a visszatérítés teljes elengedésére. Ezt meghaladóan indítványozták az I-II.r. alpereseknek visszajáró összeg állam javára való megítélését, ennek érdekében az ügyész értesítését. Másodlagosan a

kölcsönszerződés és opciós szerződés jóerkölcsbe, valamint jogszabályba ütközésére hivatkozva kérték azok érvénytelenségének megállapítását. E körben utaltak az I-II.r. alperesek bűnösségét megállapító büntető bírósági ítéletre. Az érvénytelenség megállapítása esetén ellenezték a szerződés érvényessé, illetve hatályossá nyilvánítását és kijelentették, hogy visszafizetési kötelezettségüknek egyáltalán nem tudnak eleget tenni.

Az I-II.r. alperesek a kereset elutasítását kérték vitatva, hogy a kölcsönszerződés és az annak biztosítékaul szolgáló opciós szerződés érvénytelensége akár annak uzsorás jellege, akár jóerkölcsbe vagy jogszabályba ütközés miatt megállapítható lenne. Hangsúlyozták, hogy 1.911.150 forintot készpénzben átadtak a felpereseknek, ennek tényét a szerződés aláírásával a kölcsönvevők maguk is elismertek. A szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén nem ellenezték annak sem az érvényessé, sem a hatályossá nyilvánítását. A III, IV. és VI.r. alperesek ellenkérelmet nem terjesztettek elő. Az V.r. alperes abban az esetben nem ellenezte a kereset teljesítését, ha az nem eredményezi a javára bejegyzett végrehajtási jog törlését, míg a VII.r. alperes a kereset elutasítását, a szerződés érvénytelenségének megállapítása esetén pedig annak érvényessé nyilvánítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az I-II.r. felperesek és az I-II.r. alperesek által 2008.augusztus 1.napján kötött kölcsönszerződés és vételi jogot alapító megállapodás érvénytelen. A szerződést az ítélelathozatalig hatályossá nyilvánította. Ezt meghaladóan az I-II.r. felperesek kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte az I-II.r. felpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg az állam javára külön felhívásra 124.225 forint feljegyzett kereseti illetéket. Kötelezte az I-II.r. alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az állam javára külön felhívásra 248.450 forint feljegyzett kereseti illetéket azzal, hogy további 124.225 forint feljegyzett kereseti illeték az állam terhén marad. Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a felek a perrel felmerült további költségeiket maguk viselik.

Az elsőfokú bíróság ítélete a 24. sorszám alatti a perindítás tényének feljegyzését elrendelő végzést hatályon kívül helyezte.

Ítéletének indokolásában a törvényszék rögzítette, hogy a felperesek elsődleges kereseti kérelme nem foghatott helyt, mivel az általuk támadott szerződés uzsorás jellege a Ptk.200.§./2/ bekezdésére tekintettel nem volt megállapítható. Rámutatott, hogy a másik fél hátrányos helyzete, annak kihasználása és a feltűnő aránytalan előny kikötése, annak a szerződéskötéskori állapotok szerinti fennállta olyan konjuktív feltételek, melyek mindegyikének fennállta szükséges ahhoz, hogy a szerződés uzsorás jellege megállapítható legyen. Hangsúlyozta, hogy a felperesek az állításuk szerint valójában kamatként funkcionáló 1.911.150 forintot, vagyis a 30 %-os ügyleti kamatot önmagában maguk sem tekintették feltűnő aránytalan előnynek, így a jelen ügy eldöntése

szempontjából annak volt jelentősége, hogy ez az összeg a felperesek részére ténylegesen átadásra került-e.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettek szerint az kétségtelen, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződés a valóságtól eltérően tartalmazta azt, hogy a letétbe helyezett 6.370.500 forintot az ügyvéd 2008.augusztus 4-én az adósok rendelkezésére bocsátotta, de ez a szerződés 2.pontja szerinti egyéb rendelkezések és az 1.pont valóságtartalmát nem érinti. A szerződés aláírásával a felperesek az 1.911.150 forint készpénz átvételét elismerték és ennek tényét "F" és "D" tanúvallomása is alátámasztotta. A törvényszék e körben a felperesek terhére értékelte, hogy nem járultak hozzá "G" tanúkenti meghallgatásához és így az I-II.r. alpereseket elzárták attól, hogy a rájuk háruló bizonyítási tehernek eleget tegyenek. Utalt arra, hogy a felperesek szavahihetősége megdőlt, "H" - a felperesek lánya - tanúvallomása pedig a hozzátartozói minőség következtében, illetőleg amiatt nem volt alkalmas a felperesi előadás alátámasztására, hogy a tanú a szerződéskötésnél nem volt jelen és előadásával ellentétben okirattal bizonyítottan BAR listán szerepelt ő maga is.

Rámutatott, hogy amennyiben a felperesek vitatják is a "C" Kft.-vel való elszámolás helyességét, e jogvitának a peres felek viszonyára nincs kihatása. Mindezekből következően a törvényszék álláspontja szerint nem volt megállapítható a támadott kölcsönszerződés kapcsán feltűnő aránytalan előny kikötése az I-II.r. alperesek részéről, így a felperesi szorult helyzetnek, illetve az I-II.r. alperesek részéről a szorult helyzet célzatos kihasználásának, mint az uzsora törvényben meghatározott további feltételei fennállásának nem volt jelentősége. Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperesek alaptalanul hivatkoztak a vételi jogot alapító szerződésben feltűnően aránytalan előny kikötésére, a vételi jog gyakorlása során az I-II.r. alpereseknek biztosított határidő rövidségére, hiszen ez egyrészt kifejezetten hátrány volt a jogosultaknak, másrészt az opciós határidő összhangban állt a felperesek részére a kölcsönként kapott összeg visszafizetésére biztosított határidővel.

Kifejtette, hogy mivel a következetes bírói gyakorlat értelmében (BH.2012/12/t.17.) a jóerkölcsbe ütközés kiegészítő jogcím, a törvényszék az uzsorás jelleg vizsgálatát követően a felek kölcsönszerződésének jogszabályba ütközését kellett vizsgálni. A törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Győri Városi Bíróság B.1571/2010/40. számú, az I-II.r. alperesek bűnösségét megállapító jogerős ítéletéből következően az állapítható meg, hogy az I-II.r. alperesek tevékenysége a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996.évi CXII.tv.(Hptv.) 3.§./1/ bekezdés b./pontjába és /3/ bekezdésébe ütközött, ez pedig a perbeli kölcsönszerződés Ptk.200.§/2/ bekezdése szerinti semmisségét eredményezte. Az elsőfokú bíróság az 1/2010/VI.28./PK. vélemény 4.pontjában írtakra figyelemmel a Ptk.237.§./1/ és /2/ bekezdésében írtak alapján az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződést a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította. Hangsúlyozta, hogy

az eredeti állapot visszaállítása nem lehetséges, mert az I-II.r. felperesek a részükről visszafizetendő szolgáltatást teljesíteni nem tudják. Rámutatott, hogy jogszabályba ütköző szerződés esetén az érvénytelenségi ok nyilvánvalóan nem szüntethető meg, ugyanakkor a felek az érvénytelen szerződés alapján kölcsönösen teljesítettek. Erre tekintettel a szerződés hatályossá nyilvánítása mellett a bíróságnak nem kell további szolgáltatásokról vagy ellenszolgáltatásokról rendelkeznie. A perköltségről az I-II.r. felperesek 50 %-os személyes költségmentességére figyelemmel a Pp.81.§./1/ bekezdése alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen az I-II.r. felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyben kizárólag annak részbeni megváltoztatását kérték akként, hogy az ítéletábra adjon helyt az elsődleges kereseti kérelemnek is, azaz állapítsa meg, hogy a felperesek és az I-II.r. alperesek között létrejött kölcsönszerződés és vételi jogot alapító megállapodás annak uzsorás jellege miatt érvénytelen. A Ptk.237.§./3/ bekezdésére hivatkozva kérték, hogy az ítéletábra az általuk nyújtandó visszatérítést teljes mértékben engedje el, illetve az I-II.r. alpereseknek visszajáró összeget az állam javára ítélje meg az ügyész értesítése mellett. A III-VII.r. alpereseket az eredeti ingatlan-nyilvántartási állapot visszaállításának és a rájuk vonatkozó ingatlan-nyilvántartási bejegyzések törlésének túsására kérték kötelezni. Kérték, hogy az ítéletábra kötelezze az alpereseket az első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

Arra hivatkoztak, hogy a peradatok alapján aggálytalanul megállapítható, hogy az 1.911.150 forint nem került a felperesek kezéhez kifizetésre. Erre utal az is, hogy a teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt kölcsönszerződés 2.pontja az összeg átvételét 2008.augusztus 4-ére teszi, így az nem állhatott a kölcsönszerződés aláírása napján a felperesek rendelkezésére. Hangsúlyozták, hogy az ügyvédi letétből való felvételre is csak ugyanezen a napon került sor. Az ellentmondásos szerződéses kikötés pedig nem igazolhatja az 1.911.150 forint átadását. Nem világos az sem, hogy ha jelentős összegű készpénz volt a felek előtt, akkor az ügyvéd munkadíját és a hitelközvetítés jutalékát miért nem a helyszínen fizették ki, az miért az utólagos elszámolás részét képezte. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság nem észlelte, hogy a kölcsönszerződés 1.pontja sem felel meg a valóságnak, mert a kölcsön nyújtására nem a szerződés megkötésének napján, hanem csak augusztus 4-én került sor. Ebből következően a kölcsönszerződés 1.pontjának szövege sem alkalmas annak igazolására, hogy az 1.911.150 forint ténylegesen átadásra került. Hangsúlyozták, hogy a törvényszék nem vette azt sem figyelembe, hogy az I-II.r. alperesek ellen folyó büntető eljárásban tanúvallomások igazolták az I-II.r. alperesek azon gyakorlatát, hogy a kölcsönszerződésekbe a ténylegesen kölcsönként adott összegnél 30 %-al magasabb összeget írtak, amely valójában ügyleti kamatot jelentett. Erre tekintettel az 1.911.150 forint a három hónapos futamidőre kikötött további kamatnak tekintendő, ez pedig éves szinten 120 %-os kamatot jelent. Ha ehhez hozzáadódik a kölcsönszerződés szerint kikötött évi 30 %-os ügyleti kamat az azt eredményezi, hogy az alperesek évi 150 %-os kamatra lettek volna jogosultak a kölcsönszerződés alapján, ami így uzsorás szerződésnek minősül. Hangsúlyozták, hogy az elsőfokú eljárás során igazolták azt is,

hog az 1.911.150 forintot nem a közműszolgáltatók felé fennálló tartozásaikra került felhasználásra, mivel ilyen jellegű tartozásuk nem volt. Az elsőfokú ítéletben bizonyítékként meghivatkozott 25.számú irat a felperesek előadását támasztja alá, a 37.számú banki igazolás pedig a tárgyi kölcsönszerződés megkötését követő időszakról, 2008.októberi keltezéssel készült, amely nem lehet alkalmas a 2008.augusztus hónap előtti tartozások fennálltának, illetőleg annak igazolására, hogy az I-II.r. alperesek 2008.augusztus 1-e előtt e tartozásokat már ismerték. Az sem életszerű, hogy a hitelezők ha tudtak erről a tartozásról, akkor miért nem ügyvédi letétből fizették azokat ki, miért éppen ennek a közműtartozásnak az összege került készpénzben átadásra a felperesek részére. Álláspontjuk szerint a 37.sorszám alatti irat közvetetten azt is igazolja, hogy a felperesek nem kapták meg az 1.911.150 forintot. Utaltak arra, hogy a szerződést ellenjegyző ügyvéddel jelenleg is perben állnak, így jogszerűen és alapos indokkal nem adták meg felmentésüket az ügyvédi titoktartás alól. Sételmezték, hogy a törvényszék értékelte a felperesek és a gyermekük szavahihetőségét, ezt azonban nem tette meg az I-II.r. alperesekkel, valamint "D" és "F" tanúkkal szemben annak ellenére, hogy az I-II.r. alperes a büntetőeljárás adatai alapján már korábban is csalás miatt büntetve volt. "D" és "F" tanúk nem tekinthetők érdektelen és elfogulatlan személyeknek. Az elsőfokú bíróságnak e körben figyelemmel kellett volna lennie arra, hogy a tanúk az I-II.r. alperesekkel tartós üzleti kapcsolatban állnak, a tanúk jutaléka nagyban függött az I-II.r. alperesek által kihelyezett kölcsönöktől.

Az I-II.r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben a támadott ítéleti rendelkezés helybenhagyását, a felperesek perkölségben való marasztalását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetésre jutott, a felpereseknek a fellebbezésben foglalt érvelése nem foghat helyt. A felperesek fellebbezésükben arra hivatkoztak, hogy az ügyvédi titok alóli felmentést azért nem adták meg, mert a szerződést ellenjegyző ügyvéddel szemben fizetési meghagyásos eljárást kezdeményeztek, vele perben állnak, így a tanútól elfogulatlan vallomás nem várható, ehhez képest azonban a fellebbezés benyújtását követően két beadványukban is a tanúval szemben indított peres eljárásban elhangzott nyilatkozatokra és az ott csatolt okirati bizonyítékokra kívántak hivatkozni. Az I-II. r alperesek álláspontja szerint a felperesek eljárása sérti a közvetlenség elvét, mert a tanú jelen perbeli meghallgatása helyett a tanúnak a más perben félként tett nyilatkozatait kívánják felhasználni. Hangsúlyozták, hogy az sem ismert, hogy a felperesek által csatolt, az ügyvéd előadását tartalmazó jegyzőkönyvek alapját képező eljárásban milyen kereseti kérelem került előterjesztésre, a nyilatkozatok milyen összefüggésben hangzottak el. A felpereseknek az ezzel kapcsolatos eljárása kifejezetten rosszhiszemű eljárásnak minősül. Az a körülmény pedig, hogy más ügyletekkel kapcsolatban az alperesek milyen gyakorlatot folytattak, még nem bizonyítja, hogy a jelen jogügyletnél pontosan mi hangzott el és mi történt a szerződéskötés során. Az elsőfokú ítélet egyértelműen tartalmazza azt is, hogy a felpereseknek a kölcsönszerződés szerint letétből kezelt összegből kifizetett tartozásain

kívül egyéb tartozásai is voltak, e tartozások fennálltát okirati bizonyítékok támasztották alá. Hivatkoztak arra, hogy a büntető bírósági ítélet szerint kizárólag a II.r. alperes volt korábban büntetve, az I.r. alperes büntetlen előéletű volt, így a felperesek e körben tett nyilatkozata sem fedi a valóságot. Az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a peres felek és a meghallgatott tanúk szavahihetőségét is.

A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos:

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a felperesek fellebbezési kérelme és az ellenkérelem korlátai között (Pp.253.§./3/ bekezdés) bírálta felül, erre irányuló fellebbezés hiányában nem vizsgálhatta, hogy a perbeli szerződés jogszabályba ütközik-e.

A felperesek fellebbezésüket arra alapították, hogy az I-II.r. alperessel kötött kölcsönszerződés és opciós szerződés uzsorás jellegű. Az ítéletábra hangsúlyozza, hogy önmagában a vételi jogot engedő (opciós) szerződés nem támadható meg a dolog értéke és annak vételára közötti feltűnően nagy értékkülönbség címén, csupán a vételi jog gyakorlása folytán létrejött adásvételi szerződés. A Ptk.202.§-a szerinti uzsorás jelleg megállapításának feltétele a szolgáltatás és ellenszolgáltatás közötti feltűnő értékkülönbség megállapíthatósága, hasonlóan a Ptk.201.§./2/ bekezdésében írtakhoz. Az opciós szerződés kötelező tartalmi eleme a dolog és a vételár megjelölése. A vételi jogot alapító szerződés nem a dolog szolgáltatására irányul, önmagában e szerződés alapján sem a dolog tulajdonjoga, sem annak vételára nem követelhető. Ebből következően az opciós szerződés megtámadhatósága a dolog valós értéke és annak vételára közötti feltűnően nagy értékkülönbségére alapítottan fogalmilag kizárt. Ugyanezen okból nem lehetséges az opciós szerződés uzsora miatti érvénytelenségének megállapítása sem, mivel a dolog átadása és a vételi joggal terhelt ingatlan vételára nem szerződéses szolgáltatásai a vételi jogot engedő szerződésnek (BDT.2007.1517., Legfelsőbb Bíróság Gf.X.31.880/1994/4., Győri Ítéletábra Pf.I.20.195/2014/9.), így azok értékkülönbözösége nem vizsgálható.

Erre tekintettel a jelen eljárásban azt kellett vizsgálni, hogy az I-II.r. felperesek, illetőleg az I-II.r. alperesek között létrejött kölcsönszerződés uzsorás jellege megállapítható-e és ezen érvénytelenségi ok a szerződést biztosító mellékkötelezettségként kikötött opciós jogot ugyancsak érvénytelenné teszi-e.

A szerződés uzsorás jellegének megállapításához négy - két objektív és két szubjektív - konjunktív feltétel fennállta szükséges: objektív feltétel, hogy a szerződésben feltűnően aránytalan előny kikötése szerepeljen, és ennek az aránytalanságnak a szerződés megkötésekor is fenn kell állnia. Szubjektív feltétel a sérelmet szenvedő fél hátrányos helyezte és az, hogy az előnyt szerző fél ezt a helyzetet célzottan kihasználja. Amennyiben

e négy konjunktív feltétel mindegyike nem áll fenn, úgy a szerződés uzsorás jellege sem állapítható meg. Ebből következően önmagában a túlzott mértékű, akár az évi 180 %-os mértékű kamat sem eredményezi a szerződés uzsorás jellegének megállapítását (Legfelsőbb Bíróság Pfv.VI.21.629/2006/4.).

A felperesek az objektív feltételeket illetően hivatkoztak a másodfokú eljárásban Pf. 5. szám alatt csatolt e-mailra, valamint a Szombathelyi Járásbíróság előtt 18.P.20.771/2014/8. szám alatti eljárásban a 2014. szeptember 15-i tárgyalásról készült 4. szám alatti, a 2014. október 27-i tárgyalásról készült 8. szám alatti, és a 2014. december 8-i tárgyalásról készült 15. szám alatti jegyzőkönyvek szerinti nyilatkozatokra. A Pp. 235.§ (1) bekezdéséből következően a felperesek a tudomásra jutás időpontjára figyelemmel nem voltak elzárva attól, hogy a másodfokú eljárásban ezen okiratokra hivatkozzanak, s az okiratok tartalmával összefüggésben tanúbizonyítási indítványt terjesszenek elő. Ugyanakkor a másodfokú eljárásban lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként sem állapítható meg, az uzsora megállapításához szükséges objektív feltételek teljesülnének.

Kétségtelen, hogy a Pf.5. sorszám alatti irathoz csatolt e-mail szerinti elszámolás a felperesek előadásával egyezően tartalmaz tőkeösszeget és kamatot. A szombathelyi Járásbíróság 18.P.20.771/2014/8. számú jegyzőkönyve szerint az e-mailt a "G" alperes ellen indult perben tanúként meghallgatott "I" mutatta be azzal, hogy az, az ügyvédnek az "F" felé tett elszámolását tartalmazza. "G" a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy az e-mailés az arra kézzel vezetett feljegyzések nem tárgyai az ellene indult pernek, vagyis érdemi nyilatkozatot az e-maillal kapcsolatban nem tett. Az ezt megelőző, 2014. szeptember 15-i tárgyaláson a felek a jelen per II. r. felperese és az ügyvéd közötti elszámolással kapcsolatban tartalmazzanak nyilatkozatokat. A 2014. december 8-i tárgyaláson "G" a jelen eljárásban is csatolt e-mailre peres félként úgy nyilatkozott, hogy azt nem tekinti elszámolásnak, csak „skiccnak”, hangsúlyozva, hogy azt nem az e-mail szerinti küldőtől, "F"-től, hanem a "C" irodától kapta.

Az elsőfokú bíróság azt helyesen rögzítette, hogy a felperesek azzal, hogy az ügyvédi titoktartás alól nem adtak felmentést, elzárták az alpereseket attól, hogy a készpénzáadás szerződésben megerősített tényét bizonyítsák. Az ügyvédi titoktartás alóli felmentés megtagadását követően- amint arra az I-II. r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben hivatkoztak- a Pp. - "G" más tárgyban folyamatban lévő perben félként tett nyilatkozatának figyelembevételre a bizonyítási eljárásban különös jelentőséggel bíró közvetlenség elvének sérelmét jelentené. A felpereseknek ez a "G" tanúkénti meghallgatásával illetve az ügyvéd nyilatkozatainak a jelen eljárásban bizonyítékként való figyelembe vételével kapcsolatos álláspontja nem felel meg a Pp.8.§ (1) és (2) bekezdése szerinti rendeltetésszerű, jóhiszemű joggyakorlás elvének sem. Mindezek mellett az is megállapítható, hogy a Szombathelyi Járásbíróság előtti perben az ügyvéd részéről félként tett nyilatkozatok nem alkalmasak

arra, hogy az e-mail keletkezésének körülményeit igazolják. A felperesek maguk is szükségesnek látták az e-maillal kapcsolatban "F" tanúkenti kihallgatását, a tanú azonban az általuk megadott, a lakcímnnyilvántartó szerinti lakcíméről nem volt megidézhető. Ezzel kapcsolatban az ítélőtábla hangsúlyozza, hogy a tanú idézésre alkalmas lakcímének felkutatása nem a bíróság feladata, ezért a "F" lakcímbejelentésével kapcsolatos további, a felperesek által Pf.33. sorszám alatt előterjesztett bizonyítási indítványt mellőzte. Önmagában a Pf.5. sorszám alatti e-mail és az okirati bizonyítékként értékelt, a Szombathelyi Járásbíróság előtt folyamatban lévő perben készült jegyzőkönyvek nem alkalmasak arra, hogy ítéleti bizonyossággal igazolják a felpereseknek a tőkésített kamatkövetelésre vonatkozó előadását.

Kétségtelen, hogy a szerződés megkötésének időpontjában az I-II.r. felperes alappal tartott attól, hogy tartozásaik miatt a tulajdonukat képező ingatlan árverési értékesítésére kerülhet sor. Az I-II.r. alperesek nyilatkozata alapján az is megállapítható, hogy az alperesek maguk is tisztában voltak a felperesek helyzetével. Ugyanakkor az nem állapítható meg, hogy ezt a helyzetet célzatosan kihasználva kívántak a maguk számára feltűnően aránytalan előnyt kikötni a perbeli kölcsönszerződésnél. Ennek ellentmond, hogy a fellebbezésben foglaltak szerint maguk a felperesek is tisztában voltak azzal, hogy az I-II.r. alpereseknél bevett gyakorlat volt az, hogy a kölcsönadott összegre az általuk kötött szerződések szerinti futamidőre számolt kamatot a szerződésekben tőkésítették, azt tőketartozásként jelölték meg. A felperesek ennek ismeretében kötötték meg a perbeli szerződést. Az elsőfokú eljárás adatai alapján az is megállapítható, hogy a felperesek nem voltak elzárva attól, hogy más forrásból jussanak hitelhez, ennek érdekében maguk is erőfeszítéseket tettek (a P.20.324/2009/9. szám alatti jegyzőkönyv szerinti II. r. felperesi nyilatkozat, "D" tanúvallomása), így az I-II.r. alperesek részéről a felperesek szorult helyzetének célzatos kihasználása sem bizonyított.

Mindezek alapján az állapítható meg, hogy az uzsorás szerződés konjunktív feltételeinek fennálltát a felperesek nem igazolták. A szerződés uzsorás jellegének megállapíthatósága hiányában nincs lehetőség a felperesi fellebbezésben hivatkozott Ptk. 237.§ (3) bekezdésének alkalmazására. Ezért az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet annak megfellebbezett részében a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az I. és II. r. alpereseknek a másodfokú eljárással kapcsolatban felmerült készkiadását (Pf.34. szám alatti irat) a felperesek érdemben nem vitatták. A felperesek a másodfokú eljárásban 100%-ban pervesztesek lettek, ezért a Pp. 239.§ és 78.§ (1) bekezdése alapján kötelesek az I. és II. r. alperes készkiadását és jogi képviselettel kapcsolatos költségét megtéríteni. Az ügyvédi munkadíj Áfá-t is magában foglaló összegéről a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével az ítélőtábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (1), (2), (5) és (6) bekezdése alapján határozott. A feljegyzett illetékről az I. és II. r. felperesek részleges

költségmentessége folytán a 6/1986 (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdés, valamint 14.§-a alapján rendelkezett.

Győr , 2016. évi február hó 18. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró

A kiadmány hitelül
Kiadó: